

Varhaiskasvatuksen asiakas- ja henkilöstökyselyt v. 2023

Sivla 25.01.2024 § 10
1787/00.01.02/2023

Valmistelu varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, puh. 040 5079571

Jämsän varhaiskasvatuksessa kerätään säännöllisesti palautetta. Varhaiskasvatuslain (540/2018) 24 § mukaan varhaiskasvatuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata lain tarkoituksen toteuttamista ja tukea varhaiskasvatuksen kehittämistä ja edistää lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta ja osallistua myös ulkopuoliseen arviointiin. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkaista.

Arviointikyselyt tehdään vuosittain. Lasten kysely tehdään varhaiskasvatuksessa oleville yli 3-vuotiaille. Huoltajakyselyjen aiheena oli tänä vuonna varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, henkilöstö arvioi oman tiimensä toimintaa.

Talousarvion 2023 mukaisesti kevään kyselyistä raportoidaan myös sivistyslautakunnalle. Tulokset raportoidaan osa-alueittain tulosalue-tasoisesti. Lapset arvioivat toimintaa Mitä pidät päiväkodista – pelillä, josta vastaukset siirrettiin Webpropol-järjestelmään. Huoltajien ja henkilöstön kyselyt toteutettiin sähköisesti.

Lasten arviointia kerättiin Mitä pidät päiväkodista -pelillä. Peli on kehitetty Hämeenlinnassa toiminnan arviointiin lasten kanssa ja Jämsässä sitä on käytetty jo usean vuoden ajan. Pelillä kerätään arviointia ja palautetta myös syksyllä, mutta silloin päiväkodeissa voidaan käyttää erilaisia kysymyksiä.

Kevään kyselyn osalta on sovittu yhdeksän (9) kysymystä, jotka käydään lasten kanssa läpi. Vastausvaihtoehdot ovat aurinko (myönteinen, kyllä - vastaus), aurinko ja pilvi (vaihtelee) sekä pilvi (ei-vastaus). Vastauksia saatiin yhteensä 364 lapselta.

Lasten vastauksia oli huomattavastienemmän kuin vuonna 2022 (244 vastausta). Lasten vastaukset käydään läpi yhdessä huoltajan kanssa käytävässä lapsikohtaisessa keskustelussa ja myös lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Lisäksi niitä hyödynnetään ryhmän toiminnan suunnittelussa.

Vastauksissa on jonkin verran muutoksia verrattuna vuoden 2022 kyselyyn. Lasten näkemykset ovat useassa kysymyksessä kriittisempiä kuin edellisenä vuonna. Lapsista suurimman osan osan mielestä (72 %) päiväkotiin tai eskariin oli mukava tulla (v. 2022: 79 %), aikuiset ovat kivoja (82 %, v.2022: 88 %), ulkona on kivaa (83 %, v. 2022: 86 %) ja aikuinen kuuntelee lasta, jos lapsella on asiaa (84%; v. 2022 aikuiset auttavat ja lohduttavat, jos lapsi on surullinen 88 %). Lapset kokivat, että he saavat leikkiä tarpeeksi (86 %, v. 2022: 82 %) ja heillä on kavereita (96 %, v. 2022: 96 %). Jonkin verran vähemmän lapset pitävät tarjottavasta ruuasta (68 %, v. 2022: 74%).

Lasten mielipiteet jakaantuivat eniten kahdessa kysymyksessä. Lepohetkistä 50 % lapsista antoivat arvioiksi auringon, 17 % auringon ja pilven ja 35 % pilven (v. 2022: 54%, 13% ja 33%) ; kysymykseen siitä, saako lapsi olla mukana päättämässä asioista antoi 56 % arvioksi auringon, 34 % auringon ja pilven ja 20 % pilven (v. 2022: 61%, 23% ja 17%).

Huoltajille tehtiin kaksi kyselyä, maaliskuussa ja lokakuussa Webprol-kyselyinä.

Maaliskuun kyselyn aiheena oli varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat. Vastaajia oli yhteensä 136 ja heillä oli yhteensä 184 lasta varhaiskasvatuksessa. Vastaajia oli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna (169 vastaajaa ja 219 lasta). Varsinaisia kysymyksiä oli yhteensä kolme (3), joista kahdessa (2) kysymyksessä saattoi valita useampia vaihtoehtoja. Lisäksi huoltajilta kysyttiin mitkä asiat ovat hyvin, mihin toivovat muutosta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa sekä millaista yhteistyötä toivoisivat henkilöstön kanssa. Esioppilaiden huoltajilta kysyttiin vielä miten he haluavat osallistua lapsen esiopetusyksikön yhteisölliseen opiskeluhooltoon.

Kysymykseen, miten huoltajat ovat kokeneet varhaiskasvatussuunnitelma- sekä eskarikeskustelut 87 % vastaajista koki hyödyllisinä (vuonna 2022 82 %) ja 76 % koki, että he pääsevät tuomaan esiin omat näkemyksensä varhaiskasvatus/esiopetusasioissa (vuonna 2022 81 %). 79 %:n mukaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman/esiopetussuunnitelman tavoitteet on pohdittu yhteistyössä työntekijän kanssa (v. 2022 78%).

Vastausten mukaan 66 % vastaajista piti tärkeänä, että lapselle tehdään yksilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma tai esiopetussuunnitelma (v. 2022 66 %) ja 48 % kirjasi omia mielipiteitään ja näkemyksiään lapsen vasulomakkeelle Daisy-järjestelmässä/ esiopetussuunnitelmaan Wilmassa (v. 2022 57 %).

78 % vastaajista mielestä varhaiskasvatuksen/esiopetuksen arjessa tuodaan esille, miten lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai esiopetussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ovat toteutuneet, 22 % mielestä ei tuoda.

Esioppilaiden huoltajista reilu puolet (57%) halusi saada tiedotteita yhteisöllisestä opiskeluhoollosta. 14 % haluaisi osallistua tapaamisiin ja 43% ei halunnut olla mukana yhteisöllisessä opiskeluhoollossa.

Kysymykseen 'Mitkä asiat ovat hyvin lapseni varhaiskasvatuksessa/ esiopetuksessa' vastasi 126 huoltajaa. Eniten vastauksissa kiiteltiin henkilöstöä: osaamista, ammattitaitoa, vuorovaikutteisuutta ja pysyvyyttä. Myös ryhmäkokoja pidettiin hyvinä. Huoltajat kokivat, että lapset huomioidaan yksilöinä. Toiminta yleensä nähtiin vastauksissa myönteisenä. On tärkeää, että lapset menevät mielellään varhaiskasvatukseen ja viihtyvät. "Lapsi viihtyy päiväkodissa, joka on meille vanhemmille tärkeä asia." "Kaikki asiat sujuvat oikein hienosti sekä päiväkodissa että perhepäivähoidossa".

Kysymykseen 'Mihin toivoisit muutosta lapsesi varhaiskasvatuksessa/ esiopetuksessa' vastasi 89 huoltajaa. Suurimman osan, 55 vastaajan mielestä ei ollut mitään muutettavaa: kaikki toimi hyvin. Muutosta toivottiin kuitenkin moniin erilaisiin asioihin muun muassa tiedottamiseen: yhtäältä tietoa tulee paljon, vähän liikaakin, mutta toisaalta toivotaan tietoa enemmän erityisesti päivän tapahtumista. Huoltajat toivoivat myös enemmän luistelua ja hiihtoa sekä vierailuja ja retkiä lapsille. Lasten vastaanottoon aamuisin toivottiin kiinnitettävän huomiota, samoin lasten pukeutumiseen ulkoiluihin.

Kysymykseen yhteistyöstä vastasi 82 huoltajaa, joista 52 mielestä yhteistyö nykyisellään on hyvää ja toimivaa. Vastauksissa toivottiin, että yhteistyö olisi avointa, myönteistä ja rehellistä keskustelua. Tiedottamista lapsen päivästä ja toiminnasta, päivittäisiä keskusteluja, tapahtumia, perheiden tukemista toivottiin lisää. Huoltajakyselyn tulokset on käyty läpi varhaiskasvatusalueilla ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja yhteistyössä.

Lokakuussa huoltajille tehtiin kysely tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteututumiseen varhaiskasvatuksessa. Kyselyyn vastasi 142 huoltajaa. Kysely liittyi varhaiskasvatuksessa tehtäviin lakisääteisiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin ja nykytilan kartoitukseen. Tasa-arvolakiin (609/1986) ja yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014) tuli voimaan 1.6.2023 alkaen velvoite varhaiskasvatuksen järjestäjälle laatia vuosittain tasa-arvosuunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma varhaiskasvatuksen toimipaikoissa. Huoltajilta kysyttiin lapsen varhaiskasvatuspaikkaa sekä neljä avointa kysymystä.

Kysymykseen 'Miten sinut ja lapsesi otetaan aamuisin vastaan' suurin osa vastaajista (96 %) kertoi vastaanoton olevan aamuisin iloinen, lämmin ja ystävällinen. Muutamissa vastauksissa (4 %) tuotiin esiin, että henkilökunta ei tervehti aamuisin tai suhtautuu muuten välinpitämättömästi.

Huoltajilta kysyttiin mielepidettä väittämästä "On olemassa tyttöjen leikkejä ja poikien leikkejä". Suurin osa huoltajista oli sitä mieltä, että väittämä on vanhentunut käsite ja kaikki leikit ovat sallittuja kaikille. Useiden huoltajien mielestä leikkeihin osallistutaan lapsen mielenkiinnonkohteiden mukaan, jolloin sukupuolen ei nähty ohjaavan valintaa. Toisaalta monet huoltajat kertoivat edelleen puhuvansa tyttöjen ja poikien leikeistä ja että tietyt leikit vetävät luonnostaan puoleensa tietyn sukupuolen edustajia.

Huoltajilta kysyttiin myös mielipidettä väittämästä "Erot perheiden ja varhaiskasvatuksen näkemyksissä vaikeuttavat tasa-arvokasvatusta". Vastauksia kysymykseen tuli 131. Lähes puolet vastaajista (44 %) oli sitä mieltä, ettei näkemyseroja perheiden ja varhaiskasvatuksen välillä ole eivätkä siten vaikeuta tasa-arvokasvatusta. Vajaa kolmannes (27 %) puolestaan kertoi näkemyserojen vaikeuttavan tasa-arvokasvatusta. Vaikutuksia voi olla etenkin silloin, jos näkemykset poikkeavat toisistaan

kovasti. Vuoropuhelua perheiden ja varhaiskasvatuksen välillä pidettiin tärkeänä.

Kysymykseen ”Mitä muuta haluat kertoa” vastauksia tuli 61. Huoltajat kiittelivät varhaiskasvatuksen henkilökuntaa hyvästä hoidosta ja ammatillisuudesta. Huoltajien mielestä on turvallista jättää lapsi varhaiskasvatukseen päivän ajaksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö arvio keväällä oman tiiminsä toimintaa seitsemällä (7) kysymyksellä. Arviointiasteikko oli 1 (huono) – 5 (erittäin hyvä). Henkilöstön vastauksia tuli vähemmän kuin vuonna 2022 (114 vastausta), yhteensä 87.

95 % vastaajista arvioi, että tiimin sisäinen yhteistyö on toiminut hyvin tai erittäin hyvin ja 93 % mielestä tiimin jäsenet ovat sitoutuneet tavoitteisiin ja yhteisiin sopimuksiin hyvin tai erittäin hyvin. Tiimin ongelmanratkaisukykyä piti hyvänä tai erittäin hyvänä 95% vastaajista.

Eniten hajontaa oli kysymyksissä liittyen yhteistyöhön muiden tiimien kanssa sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajalta, pedagogiselta asiantuntijalta ja aluepäälliköltä tiimin samaan tukeen ja sen riittävyyteen. Yhteistyötä muiden tiimien kanssa piti hyvänä tai erittäin hyvänä 59 % vastaajista ja kohtalaisena 35 %. Vastauksissa on hieman muutosta edellisvuoteen verrtuna (57 % ja 37 %).

Vastaajista 82 % koki, että on saanut hyvin tai erittäin hyvin tukea pedagogiselta asiantuntijalta ja 14 % kohtalaisesti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajalta koettiin tiimin saaneen riittävästi tukea hyvin tai erittäin hyvin 83 % mielestä ja kohtalaisesti 22 %. Varhaiskasvatuksen aluepäälliköltä tiimi oli saanut riittävää tukea hyvin tai erittäin hyvin 64 % mielestä ja kohtalaisesti 35 % mielestä vastaajista.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja pedagogisen asiantuntijan työ painottuu erityisesti lapsiryhmän toimintaan ja lapsille annettavaan tukeen, varhaiskasvatuksen aluepäällikön vastuulla on henkiöstöhallintoon ja resurssointiin liittyvät tehtävät.

Tiimikohtaiset arvioinnit on käyty läpi tiimien arviointi/palautte-keskusteluissa sekä hyödynnetty toimintakauden ja toiminnan suunnittelussa. Lisäksi henkilöstön työhyvinvointia on kehitetty koko kaupungin tasolla kuluneen syksyn aikana sekä henkilöstölle että esihenkilöille järjestetyissä työpajoissa.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen selvittää asiaa kokouksessa. Yhteenvedot tuloksista ovat esityslistan oheisaineistona.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö 26 §: Lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja yleinen toimivalta. Lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat johtavat ja kehittävät alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä. Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta

seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta merkitsee kyselyjen tulokset hyväksytyinä tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen oli läsnä asian käsittelyn aikana (klo 20.00-20.35)